

COLO
T.a.v. mevrouw mr. P. Swenker
Postbus 7259
2701 AG ZOETERMEER

Den Haag : 5 juli 2006
Ons kenmerk : S.A.06.053.71 JM/JS
Uw Kenmerk :
Betreft : Reactie op houtskoolschets COLO

Geachte mevrouw Swenker

Bijgaand wil de Stichting van de Arbeid een eerste richtinggevende aanzet geven om te komen tot een goede positionering van de kenniscentra beroepsonderwijs bedrijfsleven (kbb) in het onderwijsbestel in Nederland. Aanleiding hiervoor is de houtskoolschets van Colo, getiteld “Herontwerp met Elan en Resultaat.”

De onderhavige notitie bevat geen formeel standpunt van de Stichting maar geeft een eerste voorlopige opvatting weer over de positionering van de kbb's. Deze zal verder worden uitgewerkt om de discussie voor de korte termijn perspectief te geven.

Het is het voornemen van de Stichting om daarnaast te werken aan een opvatting waarin voor de langere termijn een antwoord wordt gegeven op de vraag op welke wijze de relatie en de samenwerking tussen bedrijfsleven (bedrijven) en beroepsonderwijs (scholen) geoptimaliseerd kunnen worden en welke arrangementen daarvoor nodig zijn.

1. Visie op beroepsonderwijs

Sociale partners hechten aan goed en dynamisch beroepsonderwijs. Beroepsonderwijs is een belangrijk instrument om te kunnen voorzien in de behoefte aan gekwalificeerd personeel. Het biedt afgestudeerden, zowel starters als reeds werkenden, een solide basis om hun loopbaan te beginnen of verder te ontwikkelen. En daarmee draagt het beroepsonderwijs bij aan de sociale cohesie in de maatschappij. In toenemende mate heeft het beroepsonderwijs ook een rol als partner bij het bevorderen van het innovatief vermogen van bedrijven.

Deze functies van het beroepsonderwijs nemen in belang toe door de ontwikkelingen in de economie en de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. Ze vragen dat het beroepsonderwijs responsief is op die ontwikkelingen.

Essentieel voor het ontwikkelen en vormgeven van het beroepsonderwijs is de betrokkenheid van het bedrijfsleven. Van oudsher verzorgen bedrijven een deel van het onderwijs in de beroepspraktijkvorming en is het georganiseerde bedrijfsleven betrokken bij het bepalen van eisen waaraan het beroepsonderwijs moet voldoen. Door de invoering van competentiegericht onderwijs wordt een grotere inzet van het bedrijfsleven verwacht, wat in de praktijk ook waarneembaar is.

2. Belangrijke knelpunten in bedrijfsleven en samenleving

In het bedrijfsleven en arbeidsmarkt voltrekt zich een aantal belangrijke ontwikkelingen die van invloed zijn op de manier waarop centrale sociale partners aankijken tegen het beroepsonderwijs in Nederland en tegen de positionering van de kbb's. De volgende knelpunten doen zich voor:

- een toenemende krapte op de arbeidsmarkt. Het wordt steeds moeilijker om aan goed geschoolde vaklieden te komen; het vakmanschap komt onder druk te staan,
- een stijgende behoefte aan hoger opgeleide kenniswerkers (hogere mbo-opleidingen en hbo),
- het beroepsonderwijs moet beter inspelen op noodzakelijke innovaties in het bedrijfsleven en daar zelf ook positief aan bijdragen (responsief beroepsonderwijs),
- een groeiende groep lageropgeleiden dreigt te ontstaan, veroorzaakt door te grote uitval van ongediplomeerden,
- spanningen in de samenleving omdat een te grote groep jongeren, vooral in de grote steden, niet in staat is de weg naar werk en naar een carrière te vinden.

3. Uitgangspunten van centrale sociale partners

- *Operationele power in het beroepsonderwijs*

In het licht van de hierboven genoemde knelpunten hebben de centrale organisaties van sociale partners behoefte aan 'operationele power' in het beroepsonderwijs, gepositioneerd aan de kant van het bedrijfsleven. Deze 'operationele power' kan vorm krijgen door (op regionaal niveau) een betere inzet te realiseren van opleidingsadviseurs van kbb's. Met als doel oplossingen te vinden voor de hierboven genoemde knelpunten. Uitgangspunt daarbij is dat kbb's zich richten op het zowel kwalitatief als kwantitatief stimuleren van het praktijkleren in de leerbedrijven voor de hierboven genoemde doelgroepen daar waar het erkende beroepsopleidingen betreft uit het centraal register erkende beroepsopleidingen (crebo).

- **Sectoraal versus regionaal beleid**

Opleidingsinstellingen hebben een sterke focus op de regio en ontwikkelen om die reden sterk regionaal ingekleurd onderwijsbeleid. De organisaties van sociale partners hechten eraan dat dit beleid mede ontwikkeld wordt vanuit de landelijke sectoren, zodat er een goede koppeling komt tussen regionaal en landelijk onderwijsbeleid. De kbb's kunnen, in onderlinge afstemming en samenwerking, een belangrijke sectorale bijdrage leveren aan de regionale onderwijsplannen van onderwijsinstellingen. Uiteraard zijn er ook branches die op regionaal niveau aanwezig zijn met eigen sectorale infrastructuur, zoals de samenwerkingsverbanden van de bouwsector of de opleidingsbedrijven in de metaal en installatie- en elektrotechniek. Sociale partners hechten eraan dat kbb's en hun opleidingsadviseurs nauw samenwerken met deze sectorale infrastructuur.

- **Samenstelling bestuur kbb's**

De centrale organisaties van sociale partners staan op het standpunt dat besturen van kbb's autonoom zijn om te bepalen welke bestuurlijke samenstelling (bijvoorbeeld wel of niet participatie vanuit het onderwijs) en –vormgeving (bijvoorbeeld wel of niet bestuurslidmaatschap met last en ruggenspraak) zij het best vinden passen bij hun kbb en bij de sector. Om die reden spreekt de Stichting zich niet uit over één van bovenaf opgelegd bestuursmodel dat voor alle kbb's zou moeten moeten gelden.

Gelet op de diversiteit is het aan sectoren om zelf hierin hun keuze te maken. Wel achten deze centrale organisaties van sociale partners het essentieel dat de kbb's bij al hun activiteiten zich gelegitimeerd én gesteund weten door de sectorale sociale partners.

4. Vervolprocedure

Tot zover een eerste reactie vanuit de centrale organisaties van sociale partners. Deze visie zal de komende tijd verder worden uitgewerkt, waarbij ook ingegaan zal worden op de reikwijdte en invulling van de wettelijke taken en niet wettelijke taken, die de meeste kbb's in uitvoering hebben.

De Stichting van de Arbeid gaat ervan uit dat de verdere ontwikkeling van het beleid van kbb's in nauwe onderlinge afstemming en samenwerking met sectorale sociale partners tot stand komt. Dat is de beste garantie om ervoor te zorgen dat de uitdagingen die op kbb's afkomen en de activiteiten die zij in het kader van een nieuwe positiebepaling ondernemen daadwerkelijk tot resultaten leiden.

Hoogachtend,
STICHTING VAN DE ARBEID

Drs. J.M.A. Mooren
secretaris